

ПРОБЛЕМИ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ В УКРАЇНІ ТА У СВІТІ

Кушим О., студентка гр. Ю-65

Останнім часом в засобах масової інформації дедалі частіше можна зіткнутися з наріканнями на адресу державної виконавчої служби – звинувачення у тяганині та безвідповідальності, зволіканні та невчасному виконанні судових рішень. Проблема невиконання судових рішень обговорюється вже кілька років і на різних рівнях. Але і досі не знайдено ефективного механізму запобігання їх невиконання.

Проаналізуємо причини, які породжують тяганину та розглянемо варіанти змін до чинного законодавства, які нададуть державним виконавцям можливість реально та своєчасно забезпечити виконання судового рішення.

Першою і при цьому банальною причиною несвоєчасного виконання судових рішень є постійне зростання завантаженості на державних виконавців.

Прийняття нового законодавства про виконавче провадження не тільки не вирішило, а, навпаки, поставило блок нових питань, пов'язаних з подальшим удосконаленням норм законодавства про виконавче провадження.

І знову ж постає питання: якщо це все припустимо буде створюватися, напевно ж на загально правових принципах. перш за все принцип законності і нагляду у виконавчому провадженні.

У процесі виконавчого провадження він реалізується в точному і чіткому дотриманні суб'єктами і учасниками виконавчого провадження вимог законодавства. Крім того, принцип законності відбивається в нормах, що встановлюють систему і форми контролю та нагляду за діяльністю державних органів, зокрема органів примусового виконання.

Цікаво, а як цю проблему вирішують за кордоном, наприклад виконання судових рішень у Німеччині. Відповідно до чинного законодавства виконавча служба проводить розрізнення в першу чергу стосовно вимоги, у зв'язку з якою здійснюється виконання.

Німецьке виконавче право проводить чітке розрізнення предметів, на які можна звернути стягнення.

Повернемося до українського законодавства та питань, що стосується виконавчого провадження. Під час розгляду позовів про звільнення майна від арешту виникає багато запитань, які мають практичне значення. Так, чи можливо накладення арешту на майно, що придбане боржником на гроші, отримані ним у борг. У судовій практиці відомо чимало випадків негативного вирішення даного питання.

На практиці намітилися два шляхи вирішення даної проблеми: в одних випадках державні виконавці накладають арешт на це майно і

роз'ясняють зацікавленим особам їхнє право на пред'явлення позовів про виключення майна з опису; в інших випадках, вважаючи, що оскільки на момент винесення рішення майно вже не перебувало у власності боржника, державні виконавці не включають це майно в акт опису.

Ми вважаємо, що доцільно наділити органи примусового виконання правом вносити подання до суду про визнання недійсними угод по відчуженню майна боржником або членами його родини. Пред'явлення таких позовів сприяло б реальності виконання судових рішень.

Українське законодавство, на відміну від російського, де передбачений судовий порядок оголошення розшуку боржника, що є додатковою гарантією захисту прав і свобод громадян. У Литві два роки тому провели реформу в системі виконавчих рішень. Як і в більшості європейських країн, тепер тут замість державних чиновників працюють приватні пристави.

Нині у європейській правовій практиці дедалі активніше застосовують досудовий розгляд спорів. Литва пішла цим шляхом: створюються і працюють досудові органи вирішення правових спорів — адміністративні комісії, комісія з податкових спорів, Національна рада із захисту прав споживачів. У європейських країнах працюють приватні судові пристави. Для здійснення подібної діяльності необхідно одержати ліцензію.

Французький пристав має право домовлятися зі сторонами і навіть давати рекомендації щодо виконання судових рішень. У Великобританії вже кілька років використовують змішаний принцип. Судові пристави перебувають на державній службі. У разі потреби залучають приватних.

Є одна особливість, яка донедавна ріднила українську та російську виконавчі служби — в обох країнах державними виконавцями (або судовими приставами) є жінки. У більшості ж країн ці обов'язки виконують чоловіки.

Чи не краще зробити законодавчу базу більш досконалою? Адже, до європейського рівня культури взаємин нам ще ох як далеко! Удосконалення правової системи та практичного правозастосування нормативних приписів; встановлення дієвого систематизованого контролю за діяльністю боржника; врахування економічних, екологічних, політичних, організаційно-правових аспектів дозволить встановити мінімальний рівень правопорядку та здійснити належні взаємовідносини держави з її громадянами, відновити імідж України в очах світової та європейської громадськості.

Наук. кер.- Сайко Л.Ю., ст. викладач кафедри права